

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๐ - ๑๑/๒๕๕๗

เรื่องพิจารณาที่ ๕๙/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๗๖/๒๕๕๖

วันที่ ๑๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยกพรรคไทยพอเพียง ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๔๒ พรรคสองหรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ ได้หรือไม่ และหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำความผิดแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำความผิด จะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

ความเห็น

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รวมพิจารณาเรื่องพิจารณาที่ ๕๙/๒๕๕๖ และเรื่องพิจารณาที่ ๗๖/๒๕๕๖ แล้ว พิจารณาวินิจฉัยไปในคราวเดียวกัน

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยกพรรคไทยพอเพียง ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือไม่

พิจารณาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติมและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า พรรคผู้ถูกร้องได้รับการจัดแจ้ง จัดตั้งพรรคการเมืองจากนายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) ตามประกาศลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ต่อมาวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ และวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ ผู้ร้องมีประกาศ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง และเรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค และข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้อง ตามลำดับ และผู้ร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามคำร้องทั้งสองด้วยเหตุ ๒ ประการ คือ

๑. ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ และได้รับเงินสนับสนุนดังกล่าวเป็นจำนวน ๖๖๔,๐๐๐ บาท (หกแสนหกหมื่นสี่พันบาทถ้วน) จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ต่อมาผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของ พรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เสนอผู้ร้อง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบ รายงานดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่าผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานยังไม่ครบถ้วน ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า ผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนไปตามแผนงานโครงการจริงและเป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ และยังขาดการจัดส่งเอกสารหลักฐานในแผนงานและโครงการเป็นจำนวนมาก ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๙๒๗๖ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม และคืนเงินให้คณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือของผู้ร้อง แต่หนังสือดังกล่าว บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ได้ประทับตราที่จำหน่ายซองว่า “ไม่มารับภายในกำหนด ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖” ผู้ร้องได้มีหนังสือฉบับที่ ๒ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๑๑๑๓๙ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ แจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการชี้แจงและจัดส่งเอกสารเพิ่มเติมหรือส่งเงินคืน ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ แต่หนังสือดังกล่าวก็ได้รับการประทับตราจาก บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด เช่นเดียวกันกับฉบับแรก ผู้ร้องจึงได้ดำเนินการให้มีการส่งหนังสือของผู้ร้อง ไปตามที่อยู่ของพรรคผู้ถูกร้อง ณ บ้านเลขที่ ๑๐๖/๕๕๐ ถนนเคหะร่มเกล้า แขวงคลองสองต้นนุ่น เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แต่ไม่พบหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องและไม่มีบุคคลอื่นใดซึ่งบรรลุนิติภาวะ

ที่อยู่ในสถานที่นั้นยอมรับจึงได้วางหนังสือหรือปิดหนังสือไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่ายโดยมีเจ้าพนักงานตำรวจ
สถานีตำรวจนครบาลร่มเกล้าไปเป็นพยาน เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ชี้แจง
หรือจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เพิ่มเติม หรือส่งเงินคืน
ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่อย่างใด

ผู้ร้องพิจารณากรณีผู้ถูกร้องมิได้จัดส่งแบบรายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจาก
กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ พร้อมหลักฐานการใช้จ่ายเงินภายใน
ระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด ซึ่งเป็นการไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมือง
ตามมาตรา ๙๓ และเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นชอบให้ผู้ร้อง
ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว
มาตรา ๙๓ และให้มีคำสั่งให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องตามประกาศนายทะเบียน
พรรคการเมืองฯ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือ
เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้
ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๗ และให้มีคำสั่ง
เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียน
พรรคการเมืองฯ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งยุบพรรคการเมือง
ตามมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน

๒. ผู้ร้องมีหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต (ทพพ.) ๐๔๐๑/ว ๑๒๓
ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ แจ้งให้หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของผู้ถูกร้อง
ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายและแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ แต่หนังสือดังกล่าว
ได้ถูกไปรษณีย์ส่งกลับ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ โดยระบุว่า “คืนผู้ฝากต้นทาง ไม่มารับภายในกำหนด”
ต่อมาเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องได้มารับหนังสือแจ้งจากผู้ร้องพร้อมเอกสารเมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖
เมื่อครบกำหนดเวลาในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ แล้ว ผู้ร้องยังมิได้รับรายงานการดำเนินกิจการ
ของผู้ถูกร้องแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานดังกล่าว ตามหนังสือด่วนที่สุดที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๑/ว ๗๑๗ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ แต่ก็ถูกไปรษณีย์ส่งกลับคืน เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยระบุว่า “คืนผู้ฝากต้นทาง ไม่มารับภายในกำหนด” ผู้ร้องจึงได้ดำเนินการ ให้มีการส่งหนังสือของผู้ร้องไปตามที่อยู่ของพรรคผู้ถูกร้อง ณ บ้านเลขที่ ๑๐๖/๕๕๐ ถนนเคหะร่มเกล้า แขวงคลองสองต้นนุ่น เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แต่ไม่พบหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องและไม่มีบุคคลอื่นใด ซึ่งบรรลุนิติภาวะที่อยู่ในสถานะนั้นยอมรับ จึงได้วางหนังสือหรือปิดหนังสือไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาลร่มเกล้าไปเป็นพยาน เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ เมื่อครบกำหนดเวลาตามที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ร้องยังมีได้รับรายงานการดำเนินกิจการของผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่อย่างไร

ผู้ร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ภายในระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด เป็นการไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง อันเป็นเหตุยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๓ และเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นชอบให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๙๓

ในกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาทั้งเรื่อง พิเคราะห์ที่ ๕๙/๒๕๕๖ กรณีไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนา พรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และเรื่องพิเคราะห์ที่ ๗๖/๒๕๕๖ กรณีไม่จัดทำรายงาน การดำเนินกิจการในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ แต่อย่างไร

ปัญหาที่ต้องพิจารณามีว่า มีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงานจาก กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ และได้เบิกจ่ายจากกองทุนเพื่อการพัฒนา พรรคการเมืองไปแล้ว ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้อง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในวันที่

๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ แต่ปรากฏว่ารายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ได้ยื่นต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีการจัดส่งเอกสารหลักฐานยังไม่ครบถ้วนและยังขาดการจัดส่งเอกสารหลักฐาน ในแผนงานและโครงการเป็นจำนวนมากและจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ร้องก็ปรากฏว่ารายงาน การใช้จ่ายเงินดังกล่าวไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงในหลายกรณี ผู้ร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้อง ดำเนินการชี้แจงและจัดส่งเอกสารเพิ่มเติมหรือส่งเงินคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งที่ส่งทางไปรษณีย์ และให้เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องส่ง ณ ที่อยู่ของผู้ถูกร้องแล้ว แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ชี้แจงหรือจัดส่งเอกสารหลักฐาน ประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เพิ่มเติมหรือส่งเงินคืนให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่อย่างใด จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองไม่ถูกต้อง ตามความเป็นจริง และผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงและจัดส่งเอกสารเพิ่มเติมแล้ว แต่ผู้ถูกร้อง ก็มีได้ดำเนินการใด ๆ จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้อง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบ มาตรา ๘๒

ปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า มีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ วรรคสอง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้รับจดทะเบียนจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้อง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ก่อนถึงกำหนดเวลา ที่จะต้องรายงานตามมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการ ของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องได้มารับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้ว

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้ร้องไม่ได้รับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้อง ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานดังกล่าว แต่ผู้ร้องก็ไม่ได้รับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และเมื่อผู้ร้องส่งให้รายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ถูกร้องก็มีได้รายงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร จึงมีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ ได้หรือไม่ และหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ หรือต้องยุบตามมาตรา ๙๔ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป” มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ หรือเหตุตามมาตรา ๙๔ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย

หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง” และมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา ๔๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองตามที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวกับการบริหารการเงินและควรต้องอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง เมื่อพรรคผู้ถูกร้องมีการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงและไม่รายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ทำให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องจะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ และการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยให้มีการใช้จ่ายเงินของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองโดยไม่ถูกต้องจนเป็นผลให้ผู้ถูกร้องไม่สามารถดำเนินการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องได้โดยกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องดังกล่าว คือ คณะกรรมการบริหารพรรคตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่องตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคและข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้อง ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ ดังนั้น จึงมีความเห็นให้ตัดสิทธิกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องดังกล่าวเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องดังกล่าวเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๙๘

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเห็น ดังนี้

๑. ให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒

๒. ตัดสิทธิหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองฯ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ